

TANTÁRGYI ADATLAP

Környezetmenedzsment rendszerek

BMEGT42M108

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Környezetmenedzsment rendszerek

Azonosító BMEGT42M108

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	4
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Csuvár Ádám egyetemi adjunktus csuvar.adam@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU; angol - ENG

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan MSc**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan MSc (angol nyelven)**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Szak: **Pénzügy MSc (angol nyelven)**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Szak: **Vezetés és szervezés MSc**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Szak: **Vezetés és szervezés MSc (angol nyelven)**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Közvetlen előkövetelmények

Erős -

Gyenge -

Párhuzamos -

Kizáró feltételek -

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.05.29.) az 580439/11/2024 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2024.05.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a modern vállalati környezetvédelem legfontosabb kérdéseit, a vállalatok magatartását meghatározó tényezőket és a rendelkezésükre álló eszközöket. Képesek legyenek a gazdálkodó szervezeteknél működő számos egyéb vállalatirányítási rendszerrel összefüggésben látni a környezetvédelem helyét, szerepét a vállalati gazdálkodás rendszerében, továbbá képesek legyenek felmérni egy vállalat környezeti teljesítményét, illetve kiválasztani és alkalmazni a javítására alkalmas eszközöket.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. ismeri a vállalati környezeti stratégiát meghatározó legfontosabb tényezőket; a lehetséges stratégiátípusokat;
2. tisztában van a vállalati környezeti kockázatok jelentőségével és a környezeti menedzsmentre gyakorolt hatásával;
3. ismeri a vállalatok által alkalmazott legfontosabb környezetvédelmi irányzatokat (módszereket), azok előnyeit és hátrányait;
4. ismeri és gyakorlati példák alapján alkalmazni tudja a vállalati környezeti irányítás különböző eszközeit (környezeti marketing, környezeti teljesítményértékelés);
5. ismeri a környezeti irányítási rendszerek (KIR) alapelveit, működési mechanizmusát és építőköveit;
6. ismeri a környezeti irányítási rendszerek (KIR) bevezetésének folyamatát, egyes lépéseit, és a piaci szereplők ezzel kapcsolatos feladatait;
7. ismeri azokat a természeti-környezeti területeket és trendeket, amelyekre a vállalati működés hatást gyakorol;
8. ismeri a környezeti konfliktusok érintettjeit, lehetséges szereplőit és érti a szembenállások lehetséges okait;
9. alapvető tudással rendelkezik a környezeti konfliktusok feloldása terén;
10. ismeri az állami környezet-szabályozás logikáját és lehetséges hatásait a vállalati szektorra;
11. tisztában van a környezetmenedzsment esetén használatos környezetgazdasági alapokkal, eszközökkel.

Képesség

1. Képes komplex módon értékelni egy vállalkozás környezeti teljesítményét;
2. felismeri a vállalati környezeti stratégia alapvető jellemzőit, a stratégiaválasztást meghatározó tényezőket;
3. képes azonosítani a vállalatok stakeholdereit, az azokkal kapcsolatos legfontosabb feladatokat;
4. képes átlátni, hogy a vállalat működése során milyen természeti-környezeti területekre, és hogyan fejt ki negatív hatást;
5. képes elvi szinten, egy vállalat kapcsán megállapítani a környezeti irányítási rendszereket (KIR) bevezetésének lépéseit, és a bevetéshez szükséges humán erőforrás igényeket;
6. képes felismerni az iparági jellegéhez és a környezeti problémát okozó ipari tevékenységhez milyen vállalati környezetvédelmi irányzat kapcsolható;
7. képes a vállalati környezetvédelmi irányzatokat a vállalati környezetvédelmi stratégia részeként értelmezni és alkalmazni;
8. képes megfogalmazni, hogy a szakpolitika szintjén milyen környezetszabályozási filozófia érvényesül és ennek milyen következményei vannak vállalatokra nézve.

Attitűd

1. Nyitott a vállalati működés mélyebb megértésére, a környezeti összefüggések feltárására;
2. törekszik a problémák együttműködésen alapuló megközelítésére és kezelésére;
3. kritikusan ítéli meg a környezeti és társadalmi problémákkal kapcsolatba hozható társadalmi csoportok szerepét;
4. törekszik komplex rendszerek megértésére.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan képes felmérni a vállalati környezeti teljesítményt;
2. felelős gondolkodást mutat a vállalati működésben felmerülő környezeti és társadalmi problémák kapcsán;
3. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket;
4. szükség esetén együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában;
5. a hallgató érzékenyen fordul a felmerülő vállalati problémák környezeti viszonylatához;
6. önállóan képes vállalati fenntarthatósági jelentések, és kapcsolódó vállalati dokumentumok felkutatására és értő használatára, kritikus szemlélettel megismerésére.

Oktatásmódszertan

Előadások és szemináriumok. Csoportmunka az órák keretében és az órákon kívül. Infokommunikációs eszközök, vállalati és egyéb szakmai anyagok alkalmazása.

Tanulástámogató anyagok

- Szerk: Kósi Kálmán - Valkó László: Környezetmenedzsment. (Tankönyv; BME - Typotex Kiadó, Budapest, 2008.). ISBN 963-9664-07-3
- Csutora Mária – Kerekes Sándor: A környezetbarát vállalatirányítás eszközei (KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004. ISBN 963 224 742 6)
- S. Schaltegger, R. Burritt, H. Petersen : An Introduction to Corporate Environmental Management, Striving for Sustainability, Routledge, ISBN 978-1874719656

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a szorgalmi időszakban két összegző tanulmányi teljesítményértékelés (zárthelyi dolgozat) és egy részteljesítményértékelés (csoportmunka) alapján történik. Ezek alapján kerül aláírásra a tárgy, illetve megajánlott jegy adható.

Teljesítményértékelési módszerek

A. A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelés részletes leírása: 1. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy tudás és képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat az elsajátított ismeretek felmérésére és azok alkalmazására fókuszál, így a fogalmak pontos ismeretén kívül a probléma-felismerést és megoldást helyezi a középpontba. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg. 2. Részteljesítményértékelés (csoportmunka): a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája a csoportosan készített projektfeladat, melynek tartalmát, követelményeit, beadási határidejét és értékelési módját az oktató határozza meg. B. Vizsgaidőszakban

végzett teljesítményértékelés részletes leírása: A tantárgy tudás és képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja vizsga keretében. A dolgozat az elsajátított ismeretek felmérésére és azok alkalmazására fókuszál, így a fogalmak pontos ismeretén kívül a probléma-felismerést és megoldást helyezi a középpontba.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 30
- 2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 30
- részteljesítmény értékelés (csoportmunka): 40
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Írásbeli vizsga (megajánlott jegy hiányában): 100
- összesen: 100

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétele a csoportmunka leadása, valamint legalább egy összegző tanulmányi teljesítményértékelés (vagy annak pótlásának) teljesítésének megkísérlése. Az aláírás a TVSz-ben meghatározottak szerinti érvényességgel rendelkezik.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	80–89
Jó	70–79
Közepes	60–69
Elégséges	50–59
Elégtelen	0–49

Javítás és pótlás

1) A hatályos TVSz értelmében az összegző tanulmányi teljesítményértékelések mindegyike pótolható. 2) Az összegző tanulmányi teljesítményértékelések első alkalommal a pótlási időszakban díjmentesen pótolhatók, javíthatók. Javítás esetén az új eredmény a régit minden esetben felülírja. 3) Amennyiben az 1) pont szerinti pótlással sem tud a hallgató elégtelentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – második alkalommal ismételt kísérletet tehet az eredményes teljesítésre. 4) Amennyiben a hallgató nem szerzett megajánlott jegyet a tárgyból, akkor a vizsgaidőszakban vizsgát tesz. 5) A hatályos TVSz értelmében a részteljesítményértékelések esetében időben történt leadás esetén a pótlási időszak végéig van lehetőség az ismétlésre, illetve javításra, amennyiben a feladatot az oktató korábban már minősítette. 6) A részteljesítményértékelések – szabályzatban meghatározott különjelzársi díj megfizetése mellett – késedelmesen beadható. A késedelmes beadás legkésőbbi időpontja a pótlási időszak utolsó napja. 7) A vizsga javítására és pótlására a TVSZ 121. és 123. paragrafusa szerint van lehetőség.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

kontakt óra	56
félévközi készülés órákra	14
felkészülés összegző tanulmányi teljesítményértékelésre	15
csoportmunka elkészítése	35
vizsgafelkészülés	30
összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 05.06-án. Érvényes 2024.05.06-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 A gazdálkodó szervezetek (vállalatok, intézmények, háztartások) környezetvédelmi feladatai
- 2 A menedzsment feladatai a környezetvédelemben (jogszabályi környezet és önszabályozás). A környezetmenedzsment eszközei, technikái
- 3 Környezeti kockázatok és stratégia
- 4 A vállalati környezeti teljesítmény értékelése
- 5 A környezeti irányítási rendszerek céljai, alapelvei és felépítése
- 6 A szervezeti döntések környezeti megalapozása. A környezeti tényezők és hatások szerepe, jelentősége a döntésekben. A környezeti hatások értékelésének módszerei. Az esettanulmány alapján gyakorlati feladat
- 7 A környezeti audit- és teljesítményértékelés helye, szerepe a vállalati szabályozás folyamatában. A környezetvédelmi felülvizsgálat tartalma, szerepe a magyar környezetvédelmi gyakorlatban, hatása a gazdálkodásra. A SWOT vizsgálat alkalmazhatósága a környezetvédelemben. Az esettanulmány alapján gyakorlati feladat
- 8 Környezetmenedzsment rendszer kiépítése az Európai Unió gyakorlatában, az EMAS rendelet tartalma, követelményei. Szabványosítási háttér. Az ISO 14000 szabványcsalád
- 9 Környezeti politika és tervezés a környezeti irányítási rendszerekben
- 10 Környezeti kommunikáció és oktatás: követelmények és gyakorlat. A környezeti jelentések típusai, tartalma. A környezeti jelentés, mint menedzsment eszköz. Gyakorlati példák elemzése
- 11 Környezeti marketing; öko-címke rendszerek
- 12 Környezeti konfliktusok és kezelési lehetőségeik

További oktatók

Dr. Kósi Kálmán címzetes egyetemi tanár / honorary professor kosi.kalman@gtk.bme.hu

Mazhar Waqas tudományos segédmunkatárs / assistant lecturer mazhar.waqas@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék vezetője hagyja jóvá.